

31. 8. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Veřejné právo - poznámka k veřejnému ochránci práv

V Brně to zase vře. Nikoliv ovšem na soudech, ale u Veřejného ochránce práv (VOP). Veřejný ochránce práv je státním orgánem stojícím mimo veřejnou správu, který dle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. [349/1999](#) Sb., o Veřejném ochránci práv působí k ochraně osob před jednáním správních úřadů.

VOP ex lege působí k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v zákoně č. [349/1999](#) Sb., o Veřejném ochránci práv, jestliže je v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy, jakož i před jejich nečinností, a tím přispívá k ochraně základních práv a svobod.

Spory mezi dnešním ombudsmanem Stanislavem Křečkem a zástupkyní VOP Monikou Šimůnkovou přerostly rámeč odborné komunity, a vypluly i na běžný mediální povrch.

A to rozhodně není dobře, na normální daňové poplatníky zmíněné nesváry, nadto u instituce takového honosného typu, působí odstrašujícím dojmem. Nadto zbytečně a nesmyslně podřívají její autoritu.

Jako právní teoretik a publicista nemám ambici se vyjadřovat k „pěně brněnských ombudsmanských dnů“, ale musím glosovat jeden obrovský systémový nesmysl, který je prapříčinou aktuálních nesvárů.

Dvoukolejný ombudsman

Mám dlouhodobě (de facto od roku 2000, kdy byl VOP v Česku zřízen) za to, že pomyslným prazdrojem problémů je zde zbůhdarma komplikovaný model pojetí VOP v České republice.

Model, kdy vedle „pravého ombudsmana“ existuje post zástupce veřejného ochránce práv. Nepoučený čtenář by si možná řekl, že to je „něco jako lepší sekretářka“, avšak jde o relativně prestižní pozici. Koneckonců odpovídá tomu i měsíční plat, který si každý může zjistit podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Zástupci ochránce náleží plat, odchodné, náhrada výdajů a naturální plnění jako viceprezidentovi Nejvyššího kontrolního úřadu, což jsou pro zajímavost vyšší částky než například u českých poslanců a senátorů.

Zástupce ochránce především zastupuje ombudsmana v plném rozsahu v době jeho nepřítomnosti. Ombudsman ho navíc může (avšak ze zákona nemusí) pověřit výkonem části své působnosti.

S tím ovšem hrubě nekoresponduje způsob ustanovení citovaného zástupce VOP. Připomeňme si, volí ho poslanci z návrhů prezidenta republiky a Senátu. Vidíme zde tedy velice prestižní (předimenzovaný) způsob volby.

Zákonitě se zmíněná pozice stává předmětem politických obchodů. Nicméně, co nutno pokládat za nejpodstatnější systémový problém, častokrát je zvolen ombudsman a s ním do značné míry nekompatibilní zástupce. Zmíněná disharmonie samozřejmě není jen problémem dneška (Křeček vs.

Šimůnková), vzpomeňme na minulé funkční období - současný VOP Stanislav Křeček byl tehdy zástupcem Anny Šabatové. Dvě silné osobnosti s naprosto odlišným viděním světa.

Což samozřejmě vedlo a vede ke zbytečným sporům a zdržuje všechny zainteresované od hlavní práce - zlepšování kvality české a moravské veřejné správy. A kdo chodí (resp. je nucen chodit) po úřadech, tak ví, že je zde pořád, co zlepšovat a zrychlovat.

Návrh řešení.

Dovoluji si navrhnout, aby byl u VOP v budoucnosti uplatněn stejný funkční vzor jako u předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) a jeho místopředsedů. Zde, dle příslušného zákona platí, že předsedu zastupují tři místopředsedové, které jmenuje a odvolává předseda, přičemž určí pořadí jejich zastupování. Tím odpadá problém s rivalitou v úřadě.

Přirozeně nebojuji za nárůst počtu zástupců ombudsmana na tři, jak je tomu na ÚOHS. Jde mi o ustanovení kvalitnějšího funkčního modelu VOP, mj. odstraňujícího zbytečnou (a drahou) škorpivost v rámci této „dvouhlavé“ saně.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,

VŠ pedagog, člen rozkladové komise ÚOOÚ

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)